

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaa asetusta tuontivalvonnassa täydentäväksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaa asetusta tuontivalvonnassa täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 56/2019 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

— perustuslakivaliokunta PeVL 9/2019 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Leena Sulin, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Katri Valjakka, maa- ja metsätalousministeriö
- tulliyli tarkastaja Tiia Sulander-Seppänen, Tulli
- johtava lakimies Tiina Lapveteläinen, Ruokavirasto
- jaostopäällikkö Kitty Schulman, Ruokavirasto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Elintarviketeollisuusliitto ry
- Päivittäistavarakauppa ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen Kuntaliitto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta, jolla täydennettäisiin Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaa asetusta sen soveltami-

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

salaan kuuluvien sääntöjen noudattamisen valvonnassa eläinten ja eräiden tavaroiden maahantuonnin yhteydessä. Laki koskisi elintarvikeeturvallisuutta sekä elintarvikkeiden laatua ja terveellisyyttä, muuntogeenisiä organismeja, rehuja ja rehuturvallisuutta, eläinten terveyttä, eläimistä saatavista sivutuotteista ja niistä johdetuista tuotteista aiheutuvia riskejä ihmisten ja eläinten terveydelle, eläinten hyvinvointia sekä suojattuja alkuperävaatimuksia, suojattuja maantieteellisiä merkintöjä ja aitojen perinteisten tuotteiden käyttöä ja merkintöjä koskevien sääntöjen virallista valvontaa. Ehdotetussa uudessa laissa annettaisiin myös täydentävät säännökset lemmikkieläinten muista kuin kaupallisista siirroista annetun Euroopan unionin asetuksen soveltamisesta eläinten maahantuonnin valvonnassa.

Ehdotettu uusi laki sisältäisi Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaa asetusta täydentävät säännökset valvontapaikkojen nimeämisestä, valvontaviranomaisista ja niiden tehtävistä, valvontasuunnitelmasta sekä eräistä hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista. Uuteen lakiin koottaisiin Euroopan unionin virallista valvontaa koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien lakien eläinten ja tavaroiden maahantuontia koskevat viranomaissäännökset ja viranomaisten tehtävät lukuun ottamatta kasvinterveyttä, luonnonmukaisen tuotannon valvontaa ja kasvinsuojeluaineita koskevaa sääntelyä. Viranomaisten väliseen tehtävänjakoon ei ehdoteta muutoksia.

Tuontiehtoja rikkoville voitaisiin määrätä hallinnollinen seuraamusmaksu, mikä olisi uutta nykyiseen verrattuna. Tuontivalvonnan seuraamusmaksulle nähdään erityistä tarvetta lemmikkieläinten osalta, jotta lemmikkieläinten tuonnissa todettuihin puutteisiin voitaisiin tarttua nykyistä vaikuttavammin.

Uudella lailla kumottaisiin eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettu laki. Valvontaviranomaisia sekä tuontivalvontaa koskevia säännöksiä tarkistettaisiin elintarvikelaissa, eläintautilaissa, eläinsuojelulaissa, eläinten kuljetuksesta annetussa laissa, eläimistä saatavista sivutuotteista annetussa laissa ja rehulaissa. Lisäksi rikoslakiin ja sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin virallista valvontaa koskevasta asetuksesta ja ehdotetusta uudesta laista johtuvat muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 14 päivänä joulukuuta 2019 samanaikaisesti kuin Euroopan unionin virallista valvontaa koskevaa asetus tulee jäsenvaltioissa sovellettavaksi.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta, jäljempänä tuontivalvontalaki, jolla täydennettäisiin EU:n virallista valvontaa koskevaa asetusta (valvonta-asetus) sen soveltamisalaan kuuluvien sääntöjen noudattamisen valvonnassa eläinten ja eräiden tavaroiden maahantuonnin yhteydessä. Tuontivalvontalaissa annettaisiin myös täydentävät säännökset lemmikkieläinten muista kuin kaupallisista siirroista annetun EU:n asetuksen soveltamisesta eläinten maahantuonnin valvonnassa (lemmikkieläinasetus).

Valvonta-asetusta ryhdytään soveltamaan pääosin 14 päivänä joulukuuta 2019, ja se on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa Euroopan unionin lainsäädäntöä. Sillä yhdenmukaistetaan virallista valvontaa ja siihen liittyviä täytäntöönpanotoimia koko maatalouselintarvikeketjussa. Tuontival-

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

vonnan osalta yhtenäistäminen näkyy konkreettisimmin eri sektoreiden yhteisinä tuontivalvontapaikkoina sekä samanlaisina valvontamenettelyinä. Valvonta-asetuksen säännöksistä johtuen tuontivalvonnasta toimijoilta perittävät maksut tulevat pakollisiksi ja maksujen perusteet yhtenäistyvät.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että valvonta-asetuksesta aiheutuvat muutokset vaihtelevat sektoreittain. Eläinten ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja muiden eläinperäisten tuotteiden tuontivalvonnan osalta muutokset ovat vähäisiä ja ne rajoittuvat lähinnä mahdollisuuteen käyttää myös muita viranomaisia kuin virkaeläinlääkäreitä eräissä tuontivalvontatehtävissä. Muiden kuin eläinperäisten elintarvikkeiden ja rehujen tuontivalvonnan osalta muutoksissa on kysymys etenkin tuontivalvontapaikkoja koskevien nykylainsäädännön mukaisten vaatimusten siirtymäaikojen päättymisestä.

Valiokunta toteaa, että tuontivalvontalaki koskisi kolmansista maista eli Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tapahtuvan tuonnin valvontaa ja siihen liittyviä toimia. Tuontivalvontalakia ei kuitenkaan sovellettaisi tuontiin sellaisesta Euroopan unionin ulkopuolisesta valtiosta, jolla on Euroopan unionin lainsäädäntöön tai unionin kanssa tehtyyn sopimukseen perustuva oikeus toimia sisämarkkinoilla. Tällainen valtio on esimerkiksi Norja, joka on ETA-sopimuksessaan sitoutunut noudattamaan eläinten terveyttä sekä elintarvike- ja rehuturvallisuutta koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä.

Esityksessä tuontivalvontalakiin ehdotetaan sisällytettäväksi valvonta-asetuksen täytäntöönpanossa tarvittavat elementit eli tuontivalvontapaikkojen nimeäminen, nimeämisen keskeyttäminen ja peruuttaminen sekä kansallisen valvontasuunnitelman laatiminen. Lisäksi tuontivalvontalaissa säädettäisiin valvonta-asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta, kuten toimivaltaisista viranomaisista ja näiden tehtävistä, tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, virka-avusta, hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista sekä maksuista. Ruokavirasto ja Tulli olisivat valvonta-asetuksessa ja lemmikkieläinasetuksessa tarkoitettuja Euroopan unioniin tulevien eläinten ja tavaroiden virallista valvontaa koskevista tehtävistä vastaavia viranomaisia eräitä vähäisiä valvontatehtäviä lukuun ottamatta. Ruokaviraston ja Tullin välinen työnjako säilyisi nykytilaa vastaavana. Tuontivalvontalaissa tai muussa laissa ei jatkossa säädettäisi erikseen eläinten ja eläinperäisten tuotteiden tuontivalvonnasta tällä hetkellä huolehtivista rajaeläinlääkäreistä, koska nämä eläinlääkärit suorittavat valvonta-asetuksessa virkaeläinlääkärille tuontivalvonnan osalta osoitetuista tehtäviä osana Ruokavirastoa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että uutena asiana tuontivalvontalaissa säädettäisiin mahdollisuudesta määrätä tuontiehtoja rikkoville hallinnollinen seuraamusmaksu. Tuontivalvonnan seuraamusmaksu koskisi kaikkia tuontivalvontalain soveltamisalaan kuuluvia eläimiä ja tavaroita. Erityistä tarvetta tuontivalvontamaksulle on lemmikkieläinten osalta. Lemmikkieläinten tuonnissa todettuihin puutteisiin tulee tarttua nykyistä tehokkaammin. Tulli määrää vuosittain muutamia satoja sellaisia lemmikkieläimiä, jotka eivät täytä tuonnille asetettuja vaatimuksia, palautettavaksi lähtömaahan. Tällä hetkellä lemmikkieläimen omistajalle tai sen tuojalle ei yleensä aiheudu muita seuraamuksia, mikä lisää uudelleenyrityksen riskiä. Tuontivalvonnan seuraamusmaksu ehdotetaan määrättäväksi erityisesti niissä tilanteissa, joissa virallisen valvonnan yhteydessä esitetään kokonaan väärennettyjä todistuksia tai kun tuonnin todellinen tarkoitus, kuten lemmikkieläimen siirron kaupallinen luonne, pyritään salaamaan. Esityksessä seuraamusmaksun suuruudeksi eh-

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

dotetaan vähintään 300 ja enintään 5 000 euroa. Tämä tuontivalvontamaksu voidaan määrätä myös luonnolliselle henkilölle.

Hallituksen esityksestä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä jäljempänä ehdotettavin muutoksin.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta

10 §. Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota pykälän 2 momentin sääntelyyn pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa suoritettavasta tarkastuksesta ja edellyttänyt lausunnosta lähemmin ilmenevin perustein, että jollei kotirauhan piiriin ulottuva tarkastustoimivaltuus ole kaikilta osin EU:n valvonta-asetuksen edellyttämä, on hallituksen esityksen tuontivalvontalakiehdotuksen 10 §:ssä säädettyä tarkastustoimivaltuutta kotirauhan piiriin ulottuvilta osilta supistettava asetuksen kannalta välttämättömään, minkä muutoksen tekeminen on silloin edellytyksenä sille, että tuontivalvontalakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksikössä.

Valiokunta toteaa, että perustuslain 10 §:n 3 momentista käy ilmi, että lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Tuontivalvontalain soveltamisala kattaa eläinten ja eräiden tavaroiden kaupallisen tuonnin lisäksi myös lemmikkieläinasetuksen soveltamisalaan kuuluvien lemmikkieläinten ei-kaupallisen tuonnin (siirto omistajan tai tämän valtuuttaman henkilön mukana) kolmannesta maasta. Näin ollen tuontivalvontalain osalta perustuslakivaliokunnan lausunnossa edellytetty kotirauhan piiriin ulottuvan tarkastusoikeuden kaventaminen voitaisiin tehdä ja olisi tarkoituksenmukaista tehdä sitomalla tarkastusoikeuden oikeusperusta perustuslain 10 §:n 3 momentissa tarkoitettuun rikoksen selvittämiseen.

Kuten hallituksen esityksen perusteluissa on todettu, esimerkiksi jos eläimen tai tavaran tuonnissa ei noudateta tai ole noudatettu tuonnille asetettuja vaatimuksia ja tuontierä on jo edennyt Suomen rajojen sisäpuolelle, kyse on myös säännöstelyrikosepäilystä tai salakuljetusepäilystä. Perusmuotoisen säännöstelyrikoksen (rikoslain 46 luvun 1 §:n 7 kohta) ja perusmuotoisen salakuljetuksen (rikoslain 46 luvun 4 §) rangaistusasteikko on sakkoa tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Jos tuontivalvontalain 10 §:n 2 momentin sääntely tarkastusoikeudesta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin kytkettäisiin välttämättömyyshedellytyksen lisäksi epäilyyn vankeusrangaistushuoksesta rikoksesta, sääntely täyttäisi valiokunnan saaman selvityksen mukaan perustuslain 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua edellytyksen kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä (rikosten selvittäminen).

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että käytännössä maahantuonnin virallisessa valvonnassa ei yleensä jouduta sellaisiin tarkastustoimiin, jotka tehtäisiin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Tällainen tilanne voi kuitenkin olla esimerkiksi silloin, kun lemmikkieläimiä on tuotu maahan säännösten vastaisesti ja tarkastus on tarpeen (esim. rabies-tartunnan estämiseksi).

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

si) kohdistaa jonkun asuntoon jo Suomen rajojen sisäpuolelle edenneiden lemmikkieläinten tarkastamiseksi. Tällöin täyttyy yleensä myös sääntelyrikoksen tai salakuljetusrikoksen tunnusmerkistö. Toisaalta myös kulkuneuvoissa (rekoissa) saattaa olla sellaisia pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja, joiden tarkastaminen on välttämätöntä Suomen tullialueella tai siihen kuuluvan erityisen veroalueen alueelle saapumisen välittömässä yhteydessä tehtävässä tarkastuksessa.

Tullilain (304/2016) 13 §:n 1 momentin mukaan tullimiehellä on oikeus pysäyttää ja tarkastaa kulkuneuvo. Edelleen tullilain 13 §:n 3 momentin mukaan kulkuneuvossa olevat pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat on kuitenkin oikeus tarkastaa vain Suomen tullialueella tai siihen kuuluvan erityisen veroalueen alueelle saapumisen taikka sieltä poistumisen välittömässä yhteydessä tehtävässä tarkastuksessa. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on tullilakia koskevan hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä antamassaan lausunnossa (PeVL 10/2016 vp) todennut muun muassa, että kulkuneuvot ja niihin kuuluvat asuintilat jäävät kotirauhan eräänlaiselle reuna-alueelle. Perustuslakivaliokunta on katsonut lausunnossaan, ettei tullilain 13 §:n 3 momentin sääntely ole ongelmallinen perustuslain 10 §:n 3 momentin kannalta, vaikka kyse ei olekaan perusoikeussäännöksen edellyttämällä tavalla perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi toteutettavasta kotirauhan piiriin ulottuvasta toimenpiteestä.

Edellä esitettyyn viitaten valiokunta pitää tarpeellisenä ehdottaa, että 2 momentin säännöksen pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin ulottuvaa tarkastusoikeutta rajataan siten, että pääsääntöisesti tarkastus voidaan suorittaa vain silloin, kun on aihetta epäillä, että tuontia koskevia vaatimuksia on rikottu tai rikotaan laissa rangaistavaksi säädetystä teosta, josta voi seurata vankeusrangaistus (rangaistus säännöstelyrikoksesta ja salakuljetuksesta on sakkoa tai enintään kaksi vuotta vankeutta). Pääsäännöstä poikkeuksena olisi kuitenkin Tullin Suomen tullialueella tai siihen kuuluvan erityisen veroalueen alueelle saapumisen välittömässä yhteydessä tehtävä tarkastus, jossa rikosepäilyvaatimusta ei olisi. Tämä olisi perusteltua sen vuoksi, ettei tuontivalvontalain säännös poikkeaisi voimassa olevan tullilain 13 §:n 3 momentin sääntelystä ja aiheuttaisi käytännössä ongelmia maahantulon yhteydessä tehtävän tarkastuksen suorittamiselle. Kulkuneuvoissa olevissa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa voi olla sijoitettuna esimerkiksi lemmikkieläimiä, jotka pitää voida tarkastaa lemmikkieläimen kaupalliselle tuonnille tai eikaupalliselle siirrolle asetettujen vaatimusten noudattamisen valvomiseksi ennen niiden pääsyä Suomen rajojen sisäpuolelle.

Pykälän 3 momentin mukaan toimivaltaisella viranomaisella olisi mahdollisuus saada virallisen valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot muun muassa ”toimijoilta sekä muilta, joita tuontivalvontalaissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyt velvoitteet koskevat”. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että sekä valvonta-asetukseen että lemmikkieläinasetukseen sisältyy lukuisia erilaisia määritelmiä, jotka ovat jäsenvaltioissa sellaisenaan suoraan sovellettavia käsitteitä ja/tai määritelmiä. Esimerkiksi käsite ”toimija” määritellään valvonta-asetuksen 3 artiklan 29 kohdassa. Lemmikkieläinasetuksen 3 artiklaan sisältyy puolestaan muun muassa määritelmät ”omistaja” ja ”valtuutettu henkilö”, joita lemmikkieläinasetuksessa säädetyt velvoitteet koskevat.

Valiokunta pitää kuitenkin tarpeellisenä selvyyden vuoksi täsmentää tahoja, joilta toimivaltaisella valvontaviranomaisella on oikeus saada tietoja virallisen valvonnan suorittamiseksi lisäämällä

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

momenttiin viittauksen valvonta-asetuksessa ja lemmikkieläinasetuksessa tarkoitettuihin toimiin. Tällöin tietojensaantioikeus olisi näiltä osin selkeästi rajattu niihin tahoihin, joita valvonta-asetuksessa ja lemmikkieläinasetuksessa säädetty tietojenantovelvollisuudet koskevat.

19 §. Valtion viranomaisen suoritteista perittävät maksut. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa on kiinnitetty huomiota siihen, että pykälän 2 momentista ei käy ilmi, mistä seikoista toisaalta maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ja toisaalta valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonta-asetuksen 79—82 artiklan mukaisista kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä.

Valiokunta toteaa, että säännöksen tarkoituksena on, että valtion maksuperustelain 8 §:n 2 momentin mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä Ruokavirastolle kuuluvien tehtävien osalta ja valtiovarainministeriön asetuksella Tullille kuuluvien tehtävien osalta.

Valiokunta ehdottaakin, että momenttia täsmennetään siten, että siitä käy selkeästi ilmi, mistä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ja mistä valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä.

20 §. Muutoksenhaku. Valiokunta ehdottaa 3 momenttiin tehtäväksi teknisen täsmennyksen.

21 §. Voimaantulo. Valiokunta ehdottaa 2 momenttiin tehtäväksi teknisen täsmennyksen.

6. Laki rehulain 4 ja 23 §:n muuttamisesta

4 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Valiokunta ehdottaa pykälään tehtäväksi teknisen täsmennyksen.

9. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Johtolause. Eduskunnassa on hyväksytty hallituksen esitys kasvinterveyslaiksi sekä laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (EV 17/2019 vp). Tuolloin muutettiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:ää kasvinterveyslakiin sisällytetyn hallinnollisen seuraamusmaksun panemiseksi täytäntöön.

Nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen (tuontivalvontalaki) 15 §:ään sisältyy tuontivalvonnan seuraamusmaksua koskeva ehdotus. Myös tämä seuraamusmaksu pantaisiin täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa järjestyksessä, mikä ehdotus sisältyy hallituksen esityksen 9. lakiehdotukseen (laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta).

Valiokunta toteaa, että nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen säännökset ja säännökset, jotka sisältyvät eduskunnassa jo hyväksyttyyn hallituksen esitykseen kasvinterveyslaiksi sekä laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta, on yhteensovitettava.

Edellä esitetyillä perusteilla valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen johtolauseen muuttamista.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

1 §. Lain soveltamisala. Edellä johtolauseen osalta esitettyyn viitaten valiokunta ehdottaa 2 momenttia muutettavaksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 56/2019 vp sisältyvät 2.—5., 7. ja 8. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 56/2019 vp sisältyvät 1., 6. ja 9. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa annetaan täydentävät säännökset virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä *valvonta-asetus*, soveltamisesta viralliseen valvontaan, jota suoritetaan asetuksen 1 artiklan 2 kohdan a—f ja j alakohdassa tarkoitetuissa säännöissä vahvistettujen sääntöjen noudattamisen todentamiseksi tuotaessa eläimiä ja tavaroita Euroopan unioniin.

Tässä laissa annetaan myös lemmikkieläinten muista kuin kaupallisista siirroista ja asetuksen (EY) N:o 998/2003 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 576/2013, jäljempänä *lemmikkieläinasetus*, edellytetyt täydentävät säännökset lemmikkieläinten muiden kuin kaupallisten siirtojen virallisesta valvonnasta Euroopan unionin ulkorajalla.

Tätä lakia sovelletaan myös valvonta-asetuksen 1 artiklan 2 kohdan a—f ja j alakohdassa tarkoitettujen alojen osalta annettujen kansallisten tuontivaatimusten noudattamisen todentamiseksi suoritettavaan viralliseen valvontaan, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tätä lakia ei sovelleta silloin, kun eläimiä tai tavaroita tuodaan sellaisesta Euroopan unionin ulkopuolisesta maasta, jolla on Euroopan unionin lainsäädäntöön tai Euroopan unionin kanssa tehtyyn sopimukseen perustuva oikeus toimia unionin sisämarkkinoilla kyseisten eläinten ja tavaroiden osalta.

2 §

Kansallisten tuontivaatimusten virallinen valvonta

Valvonta-asetusta sovelletaan asetuksen 1 artiklan 2 kohdan a—f ja j alakohdassa tarkoitettujen alojen osalta annettujen kansallisten tuontivaatimusten noudattamisen todentamiseksi suoritettavaan viralliseen valvontaan, jollei muualla laissa toisin säädetä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *valvontaviranomaisella* Ruokavirastoa ja Tullia sekä 7§:ssä tarkoitettuja viranomaisia;
- 2) *saapumispaikalla* Euroopan unionin ulkorajalla sijaitsevaa tullitoimipaikkaa, jonka kautta valvonta-asetuksen soveltamisalaan kuuluvat eläimet ja tavarat tuodaan Euroopan unionin alueelle;
- 3) *rajatarkastusasemalla* valvonta-asetuksen 3 artiklan 38 kohdassa määriteltyä rajatarkastusasemaa;
- 4) *muulla valvontapisteellä* valvonta-asetuksen 53 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua valvontapistettä;
- 5) *lopullisella määräpaikalla* valvonta-asetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua määräpaikkaa;
- 6) *elintarvikekontaktimateriaalilla* materiaaleja ja tarvikkeita, jotka ovat suoraan tai välillisesti kosketuksessa elintarvikkeeseen tai joiden on tarkoitettu tai joiden voidaan olettaa tulevan kosketukseen elintarvikkeen kanssa;

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

7) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota sekä valtiota, joka Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimintaa koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä sovellettaessa rinnastetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon Euroopan unionin ja kyseisen valtion välillä tehdyn sopimuksen perusteella.

2 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

4 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on valvonta-asetuksen, lemmikkieläinasetuksen ja tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta.

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa valvonta-asetuksen 59—63 artiklassa jäsenvaltiolle osoitettuja tehtävistä. Maa- ja metsätalousministeriö nimeää rajatarkastusasemat, muut valvontapisteet, lopulliset määräpaikat ja matkustajien maahantulopaikat sekä keskeyttää tai peruuttaa nimeämisen.

5 §

Ruokavirasto

Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää virallista valvontaa valvonta-asetuksen, lemmikkieläinasetuksen ja tämän lain soveltamisalalla. Virasto vastaa valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdan tarkoittamasta koordinaatiosta ja yhteydenpidosta komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Ruokavirasto vastaa valvonta-asetuksessa ja lemmikkieläinasetuksessa jäsenvaltiolle ja toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä unioniin tulevien eläinten ja tavaroiden virallista valvontaa koskevista tehtävistä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ruokavirasto tekee maa- ja metsätalousministeriölle esityksen rajatarkastusasemien, muiden valvontapisteiden ja lopullisten määräpaikkojen nimeämisestä sekä nimeämisen keskeyttämisestä tai peruuttamisesta, jollei sitä ole tässä laissa säädetty Tullin tehtäväksi.

6 §

Tulli

Sen lisäksi, mitä valvonta-asetuksessa tai muualla tässä laissa säädetään Tullin tehtävistä, Tulli vastaa:

- 1) eläinten ja tavaroiden virallisesta valvonnasta saapumispaikoilla;
- 2) eläinten ja tavaroiden ohjaamisesta saapumispaikan rajatarkastusasemalle;
- 3) valvonta-asetuksen 65 artiklan 2 kohdan mukaisista tehtävistä;

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

4) toimivaltaiselle viranomaiselle osoitetuista tehtävistä, jotka koskevat valvonta-asetuksen 48 artiklan nojalla rajatarkastusasemalla suoritettavasta virallisesta valvonnasta vapautettuja eläimiä ja tavaroita lukuun ottamatta niiden tuonnin edellytyksenä olevien ennakkolupien myöntämistä;

5) jäsenvaltioille lemmikkieläinasetuksen 5 artiklan 3 ja 4 kohdassa sekä 34 artiklan 4 kohdassa osoitetuista tehtävistä sekä yhdessä Ruokaviraston kanssa lemmikkieläinasetuksen 37 artiklan mukaisesta tehtävästä;

6) muiden elintarvikkeiden kuin valvonta-asetuksen 47 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisen tavaroiden virallisesta valvonnasta;

7) elintarvikekontaktimateriaalien virallisesta valvonnasta; ja

8) kauttakuljetuksena siirrettävien valvonta-asetuksen 47 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen tavaroiden virallisesta valvonnasta rajatarkastusasemalla, jonka kautta tavarat viehdään pois Euroopan unionin alueelta.

Tulli tekee maa- ja metsätalousministeriölle esityksen rajatarkastusasemien, muiden valvontapisteiden ja lopullisten määräpaikkojen nimeämisestä sekä nimeämisen keskeyttämisestä ja peruuttamisesta silloin, kun virallinen valvonta koskee Euroopan unioniin tuotavia muita elintarvikkeita kuin valvonta-asetuksen 47 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisia tavaroita. Tulli tekee maa- ja metsätalousministeriölle esityksen matkustajien maahantulopaikkojen nimeämisestä sekä nimeämisen keskeyttämisestä tai peruuttamisesta.

7 §

Muut viranomaiset

Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen on toimivaltainen valvontaviranomainen yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 68 a §:ssä tarkoitetuissa kalasaaliiden purkamispaikoissa.

Elintarvikelain (23/2006), eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) tai eläintautilain (441/2013) mukainen määränpäänä olevaa laitosta tai tilaa valvova viranomainen on määränpäänä olevan laitoksen toimivaltainen viranomainen sellaisten eläinten tai tavaroiden osalta, joiden kuljetuksen ja saapumisen seuraamisesta rajatarkastusasemalta Euroopan unionissa sijaitsevaan laitokseen tai tilaan säädetään valvonta-asetuksen 77 artiklan 1 kohdan b alakohdan tai 77 artiklan 2 kohdan nojalla annetussa delegoidussa asetuksessa.

8 §

Tarkemmat säännökset valvontaviranomaisten tehtävistä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 5—7 §:ssä tarkoitetuista valvontaviranomaisten tehtävistä.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

3 luku

Virallinen valvonta

9 §

Valvontasuunnitelma

Ruokavirasto vastaa osana valvonta-asetuksessa edellytettyä monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa tuontivalvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi laadittavan valtakunnallisen valvontasuunnitelman koordinoinnista. Ruokavirasto ja Tulli vastaavat valvontasuunnitelman laatimisesta niille laissa osoitettujen tehtävien osalta.

10 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Tarkastusta ja näytteenottoa koskevasta virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista säädetään valvonta-asetuksen 9—15 artiklassa ja lemmikkieläinasetuksen 34 artiklassa.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen ja näytteenoton saa suorittaa vain toimivaltainen valvontaviranomainen tai tämän lain nojalla virka-apua antava viranomainen. Tarkastuksen ja näytteenoton saa suorittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi. Ellei kyse ole Suomen tullialueelle tai siihen kuuluvan erityisen veroalueen alueelle saapumisen välittömässä yhteydessä tehtävästä kulkuneuvon kohdistuvasta tarkastuksesta, tarkastuksen pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa saa tehdä vain, jos on aihetta epäillä, että valvonta-asetuksessa, lemmikkieläinasetuksessa tai tässä laissa tarkoitettuja tuontia koskevia vaatimuksia on rikottu tai rikotaan laissa rangaistavaksi säädetystä teosta, josta voi seurata vankeusrangaistus.

Toimivaltaisella valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetun virallisen valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot maksutta valtion ja kunnan viranomaisilta sekä valvonta-asetuksessa ja lemmikkieläinasetuksessa tarkoitetuilta toimijoilta sekä muilta, joita tässä laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädetty velvoitteet koskevat.

Ruokavirastolla ja Tullilla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta välttämättömät tiedot sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettusta rekisteristä tämän lain 15 §:n mukaisen tuontivalvonnan seuraamusmaksun määräämistä varten.

11 §

Viranomaisnäytteiden tutkiminen

Viranomaisvalvontaa varten otetut näytteet on käsiteltävä ja tutkittava Ruokavirastossa, Tullilaboratoriossa tai Ruokaviraston taikka Tullin nimeämässä virallisessa laboratoriossa.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

12 §

Virka-apu

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä. Tullin virka-avusta säädetään tullilain (304/2016) 100 §:ssä, Rajavartiolaitoksen virka-avusta rajavartiolaitoslain (578/2005) 77 §:ssä ja pelastusviranomaisen virka-avusta pelastuslain (379/2011) 50 §:ssä.

Ruokavirasto voi antaa Tullille virka-apua erityisissä viralliseen valvontaan liittyvissä tehtävissä.

Kunnaneläinlääkäri antaa Tullille tarvittaessa virka-apua lemmikkieläinten viralliseen valvontaan liittyvissä tehtävissä.

Jos on aihetta epäillä, että valvonta-asetuksessa tarkoitettu eläin tai tavara on tuotu maahan ilman että tuonnille asetettuja vaatimuksia on noudatettu, kunnaneläinlääkäri antaa tarvittaessa virka-apua Ruokavirastolle ja Tullille suorittamalla eläinten tai tavaroiden tarkastuksen, avustamalla tarkastuksen suorittamisessa tai suorittamalla eläimiin tai tavaroihin kohdistettavien toimenpiteiden täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä.

13 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle

Ruokavirasto saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa asiakirjasta ja henkilörekisteristään tiedot, jotka ovat välttämättömiä:

- 1) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 2) aluehallintovirastolle, Rajavartiolaitokselle, kunnaneläinlääkärille, kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle ja Verohallinnolle niiden laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi;
- 3) ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa niin edellytetään.

4 luku

Pakkokeinot ja seuraamukset

14 §

Määräykset, kiellot ja muut hallinnolliset toimenpiteet

Jos eläin tai tavara taikka niiden tuonti ei täytä tai epäillään, että se ei täytä tuonnille asetettuja vaatimuksia, toimivaltaisen valvontaviranomaisen on ryhdyttävä valvonta-asetuksessa, lemmikkieläinasetuksessa tai tässä laissa säädettyihin toimenpiteisiin.

Eläimen tai tavarantoimenpiteistä eristykseen tai karanteeniin säädetään valvonta-asetuksen 65—67 artiklassa ja lemmikkieläinasetuksen 35 artiklassa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinten eristykselle ja karanteenille asetettavista vaatimuksista.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

15 §

Tuontivalvonnan seuraamusmaksu

Ruokavirasto tai Tulli voivat määrätä eläinten tai tavaroiden lähetyksen tuonnista vastaavan toimijan maksamaan vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron tuontivalvonnan seuraamusmaksun, jos toimija:

- 1) laiminlyö valvonta-asetuksen 56 artiklan 4 kohdan tai lemmikkieläinasetuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisen velvollisuutensa esittää eläin tai tavara viralliseen valvontaan;
- 2) esittää eläimen tai tavarat 1 kohdassa tarkoitettuun viralliseen valvontaan väärin perustein;
- 3) esittää väärennetyn tuontiasiakirjan tai tuontivaatimuksiin liittyvän tutkimustuloksen;
- 4) tuo tai yrittää tuoda maahan eläimen tai tavarat vastoin valvonta-asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa mainittuja aloja koskevien Euroopan unionin tai jäsenvaltioissa unionin lainsäädännön soveltamiseksi vahvistettuja sääntöjä, lemmikkieläinasetuksen II tai III luvussa säädettyjä edellytyksiä tai lainsäädännössä asetettuja kansallisia tuontivaatimuksia;
- 5) kuljettaa tai kuljetuttaa muita eläimiä kuin lemmikkieläimiä eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2005 3 artiklan vastaisesti siten, että niille voi aiheutua vammoja tai turhaa kärsimystä tai ilman 3 artiklassa mainittuja edellytyksiä;
- 6) laiminlyö muutoin velvollisuutensa selvittää etukäteen 4 kohdassa tarkoitettujen tuontivaatimukset.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärä pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärä pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle, jota epäillään samasta teosta esituskinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos seuraamusmaksu on määrätty luonnolliselle henkilölle, samasta teosta ei saa tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

16 §

Uhkasakko tai teettäminen

Valvontaviranomainen voi tehostaa Euroopan unionin lainsäädännön nojalla annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetyt toimenpiteet teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

17 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus säännöstelyrikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 46 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdassa ja salakuljetuksesta rikoslain 46 luvun 4 §:ssä.

5 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Jos ilmoituksen toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle sen valvontaan kuuluvien säännösten todellisesta tai epäilystä rikkomisesta on tehnyt luonnollinen henkilö, hänen henkilöllisyytensä on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan haittaa hänelle.

19 §

Valtion viranomaisen suoritteista perittävät maksut

Valtion viranomaisen Euroopan unionin lainsäädännön tai tämän lain nojalla suorittamasta virallisesta valvonnasta peritään maksuja valvonta-asetuksessa ja valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

Maa- ja metsätalousministeriön **asetuksella voidaan Ruokaviraston osalta ja valtiovarainministeriön asetuksella Tullin osalta** antaa tarkempia säännöksiä valvonta-asetuksen 79—82 artiklan mukaisista kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä.

20 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään vuoden 2019 loppuun hallintolainkäytölaissa (586/1996). Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta kuitenkin vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Vuoden 2020 alusta muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muussa kuin tuontivalvonnan seuraamusmaksua koskevassa päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Valitukset eläimiä koskevista päätöksistä on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta Tullin päätökseen säädetään tullilaissa. Muutoksenhausta Tullin 6 §:n **1 momentin** 6 ja 7 kohdan mukaisessa valvonnassa tehtyyn päätökseen, joka tehdään valvonta-asetuksen 66 artiklan tai 138 artiklan 2 kohdan d alakohdan nojalla, sovelletaan kuitenkin vuoden 2019

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

loppuun hallintolainkäyttölakia ja vuoden 2020 alusta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia.

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

21 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annettu laki (1192/1996), jäljempänä *kumottu laki*. Kumotun lain 5 § jää kuitenkin voimaan 20 päivään huhtikuuta 2021.

Seuraavat kumotun lain nojalla annetut säädökset jäävät edelleen voimaan:

1) Euroopan unionin ulkopuolisista maista tuotavasta siipikarjasta ja muista linnuista sekä niiden siitosmunista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (867/2008);

2) Euroopan unionin ulkopuolisista maista tuotavista eräistä elävistä eläimistä sekä niiden alkioista ja sulusoluista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (866/2008);

3) Euroopan unionin ulkopuolisista maista tuotavista eräistä eläintautien leviämisen vaaraa aiheuttavista mikrobeista, loisista sekä tavaroista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (776/2019);

4) rajatarkastusasemalla suoritettavan virallisen valvonnan kohteena olevista elintarvikeseikoituksista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (1044/2019).

2.

Laki

elintarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan elintarvikelain (23/2006) 34 §:n 6 momentti ja

muutetaan 5 § ja 34 §:n 1 ja 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 5 § laissa 1239/2016, 34 §:n 1 momentti laissa 365/2013 ja 34 §:n 4 momentti osaksi laissa 365/2013, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Elintarvikkeita käsittelevien henkilöiden terveydentilaa koskevista vaatimuksista säädetään myös tartuntatautilaissa (1227/2016). Talousveden laadusta ja veden välityksellä leviävän taudin ehkäisystä säädetään terveydensuojelulaissa (763/1994). Elintarviketurvallisuuteen vaikuttavasta eläintautien ja eläimistä ihmisiin leviävien tautien vastustamisesta säädetään myös eläintautilaissa (441/2013). Euroopan unioniin tuotavien elintarvikkeiden virallisesta valvonnasta säädetään eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (/). Elintarvikkeiden säteilyturvallisuuden arviointiperusteista säädetään säteilylaissa (859/2018). Luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä säädetään luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetussa laissa (294/2015).

34 §

Muut valvontaviranomaiset

Muita valvontaviranomaisia ovat:

- 1) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto;
- 2) Puolustusvoimat;
- 3) Tulli; ja
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Tulli valvoo:

- 1) Euroopan unionin jäsenvaltioista Suomeen toimitettavien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikemääräystenmukaisuutta Suomessa tapahtuvan elintarvike-erän purkamisen ja siihen liittyvän varastoinnin yhteydessä;
 - 2) Suomesta Euroopan unionin ulkopuolelle vietävien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden asiakirjojen oikeellisuutta; ja
 - 3) helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa tuonnin ja viennin yhteydessä ATP-sopimuksen mukaisesti.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

eläinsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinsuojelulain (247/1996) 2, 34 a ja 37 §, 39 §:n 2 momentti, 42 §:n 1 momentti, 44 §, 50 §:n 2 momentti ja 51 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 2 § laissa 498/2013, 34 a ja 37 §, 39 §:n 2 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 50 §:n 2 momentti laissa 584/2013 sekä 44 § ja 51 §:n 1 momentti laissa 1477/2009, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin.

Metsästyksen, kalastuksen, eläinten lääkitsemisen, eläinjalostuksen, eläinten keinollisen lisäämisen, selkärankaisten ja pääjalkaisten eläinten käytön tieteellisiin tai opetustarkoituksiin, eläinten kuljetuksen ja Euroopan unioniin tuonnin virallisen valvonnan, geenitekniikan ja luonnon-suojelun osalta noudatetaan lisäksi, mitä niistä erikseen säädetään.

34 a §

Ruokavirasto

Ruokavirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä lopetusasetuksen täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Ruokavirasto on lopetusasetuksen 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu viranomainen, jonka on arvioitava hyvän toimintatavan oppaat, ja 4 kohdassa tarkoitettu viranomainen, joka voi kehittää ja julkaista hyvän toimintatavan oppaita, sekä 22 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu viranomainen, joka voi vaatia muutoksia liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen käytettävien välineiden käyttöohjeisiin.

Ruokavirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä lopetusasetuksen noudattamista rajatarkastusasemalla ja poistumispaikalla.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

37 §

Tarkastuseläinlääkäri ja lihantarkastaja

Tarkastuseläinlääkäri ja lihantarkastaja valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuksen noudattamista elintarvikelain (23/2006) nojalla hyväksytyssä teurastamossa ja poroteurastamossa.

Tarkastuseläinlääkäri on lopetusasetuksen 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu väliaikaisia kelpoisuustodistuksia antava viranomainen.

39 §

Tarkastus

Ilman epäilyäkin aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus suorittaa tarkastus sirkuksessa, eläintarhassa, pysyvässä ja kiertävässä eläinnäyttelyssä, eläinkilpailuissa, 16 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa sekä esityksessä ja näytöksessä, jossa eläimiä on mukana, sekä siellä, missä harjoitetaan 21, 23 tai 24 §:ssä tarkoitettua toimintaa taikka 33 c §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta edellyttävää toimintaa. Ilman epäilyäkin tarkastuseläinlääkärillä ja lihantarkastajalla on oikeus suorittaa tarkastus kaikissa eläintiloissa teurastamon tai poroteurastamon alueella. Ilman epäilyäkin Ruokavirastolla on oikeus suorittaa tarkastus rajatarkastusaseman ja poistumispaikan alueella.

42 §

Kiellot ja määräykset

Ruokavirasto, aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija, tarkastuseläinlääkäri tai poliisi voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä taikka lopetusasetusta, jatkamasta tai toistamasta lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka lopetusasetuksen vastaista menettelyä taikka määrätä tämän asian laatuun nähden riittävässä määräjassa täyttämään velvollisuutensa.

44 §

Kiireelliset toimenpiteet

Jos eläinsuojelulliset syyt vaativat, Ruokavirasto, aluehallintovirasto, kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija, tarkastuseläinlääkäri tai poliisi voi 42 §:n säännöksistä poiketen ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tässä tarkoituksessa eläimelle voidaan hankkia hoitoa muualta tai hoitaja taikka rehua tai muita eläimen hyvinvoinnin kannalta ehdottoman välttämättömiä aineita taikka, jos se ei ole mahdol-

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

lista tai tarkoituksenmukaista, eläin voidaan lopettaa tai toimittaa teurastettavaksi taikka myydä huutokaupalla tai käyvästä hinnasta muuten.

50 §

Virka-apu

Lisäksi Tulli on Ruokaviraston pyynnöstä velvollinen antamaan virastolle virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lopetusasetuksen mukaisten tehtävien suorittamisessa.

51 §

Valitus

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään vuoden 2019 loppuun hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta kuitenkin vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Vuoden 2020 alusta muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

eläinten kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten kuljetuksesta annetun lain (1429/2006) 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 6 ja 7 kohta, 24 ja 27 §, 28 §:n 1 momentti ja 34 §, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 7 kohta laissa 1501/2009, sekä
lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1501/2009, uusi 8 kohta seuraavasti:

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan myös eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2005, jäljempänä *eläinkuljetusasetus*, valvontaan ja muuhun niiden edellyttämään täytäntöönpanoon. Eläinkuljetusasetuksen virallisesta valvonnasta Euroopan unioniin tapahtuvan tuonnin osalta säädetään eläinten sekä eräiden tavaroiden tuonti-valvonnasta annetussa laissa (/).

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *eläimiä kuljettavalla henkilöllä* henkilöä, joka kuljettaa eläintä tai eläimiä muussa kuin eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvassa kuljetuksessa;

7) *valvontaviranomaisella* Ruokavirastoa, aluehallintovirastoa, kunnaneläinlääkäriä, poliisia ja tarkastuseläinlääkäriä;

8) *poistumispaikalla* virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetusta), 3 artiklan 39 kohdassa määriteltyä poistumispaikkaa.

24 §

Ruokavirasto

Sen lisäksi mitä muualla tässä laissa säädetään Ruokaviraston tehtävistä, virasto:

1) ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista;

2) hyväksyy eläinkuljetusasetuksen liitteen IV 1 kohdassa tarkoitetun kokeen ja kokeen järjestäjän;

3) nimeää poistumispaikat;

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

4) valvoo eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista rajatarkastusasemalla ja poistumispaikalla.

27 §

Tarkastuseläinlääkäri

Tarkastuseläinlääkäri valvoo eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista elintarvikelain (23/2006) nojalla hyväksytyn teurastamon alueella.

28 §

Tarkastusoikeus

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan tämän lain tai eläinkuljetusasetuksen vastaisesti, valvontaviranomaisella on oikeus suorittaa tarkastus. Poliisi voi suorittaa eläinkuljetusta koskevan tarkastuksen ilman epäilyäkin. Sama oikeus eläinkuljetuksen tarkastamiseen on tarkastuseläinlääkärillä teurastamon alueella sekä Ruokavirastolla rajatarkastusaseman ja poistumispaikan alueella. Poliisi voi käyttää tarkastuksessa apunaan virkaeläinlääkäreitä.

— — — — —

34 §

Virka-apu

Poliisin on tarvittaessa annettava virka-apua valvontaviranomaiselle eläinkuljetusasetuksen ja tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten valvonnassa.

Lisäksi Tulli ja rajavartiolaitos on Ruokaviraston pyynnöstä velvollinen antamaan Ruokavirastolle virka-apua eläinkuljetusasetuksen ja tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten mukaisten tehtävien suorittamisessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

eläintautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
*muutetaan eläintautilain (441/2013) 2 § ja 10 luvun otsikko sekä
lisätään lakiin uusi 72 a § seuraavasti:*

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään eläintautien ennaltaehkäisystä, eläinten terveydentilan ja eläintautien esiintymisen seurannasta sekä eläintautien hävittämiseksi ja leviämisen estämiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

Tätä lakia sovelletaan Suomen valtion rajat ylittäviin eläinten, eläimistä saatujen tuotteiden ja muiden eläintauteja levittävien esineiden siirtoihin. Euroopan unioniin tuotavien eläinten, eläimistä saatujen tuotteiden ja muiden eläintauteja levittävien esineiden virallisesta valvonnasta säädetään eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (/).

10 luku

Eläinten ja eläimistä saatujen tuotteiden vienti ja tuonti

72 a §

Muusta kuin jäsenvaltiosta tuotavia eläimiä, eläimistä saatuja tuotteita ja muita eläintauteja levittäviä esineitä koskevat vaatimukset.

Muusta kuin jäsenvaltiosta Suomeen tai Suomen kautta toiseen jäsenvaltioon tai muuhun kuin jäsenvaltioon toimitettavista eläimistä, eläinten alkioista tai sukusoluista, eläimistä saaduista elintarvikkeista taikka muista eläintauteja levittävistä esineistä ei saa aiheutua vastustettavan eläintaudin leviämisen vaaraa. Eläinten, tuotteiden ja esineiden mukana on oltava tarvittavat viralliset terveystodistukset tai muut asiakirjat, joilla eläinten, tuotteiden tai esineiden tuontikelpoisuus voidaan osoittaa. Eläinten, tuotteiden ja esineiden tulee olla merkittyjä siten, että ne voidaan tunnistaa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuille eläimille, tuotteille ja esineille sekä niitä koskeville asiakirjoille asetettavista vaatimuksista.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

rehulain 4 ja 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rehulain (86/2008) 4 ja 23 §,
sellaisina kuin ne ovat, 4 § laissa 502/2014 ja 23 § laeissa 1508/2009 ja 502/2014, seuraavasti:

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Euroopan unioniin tuotavien rehujen virallisesta valvonnasta säädetään eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (/). Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteisiin sovelletaan säteilylakia (859/2018). Muuntogeenisten organismien suljetusta ja avoimesta käytöstä sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitetun laitoksen tai toimitilan käyttöönotosta ja toiminnasta säädetään geeniteknikkalaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kulutukseen luovutuksesta säädetään lääke-laissa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (387/2014). Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa (497/2013) säädetään vaatimuksista alan toiminnanharjoittajille ja laitoksille sekä lupien myöntämisestä ja valvonnasta.

23 §

Valvontaviranomaiset

Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja suorittaa valtakunnallista rehuvalvontaa siten kuin tässä laissa säädetään sekä huolehtii tiedottamisesta. Ruokavirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia.

Aluehallintovirastot valvovat Ruokaviraston ohella lääkerehuja.

Tulli valvoo Ruokaviraston ohella rehujen maastavientä sekä salmonellabakteerin esiintymistä rehujen maahantuonnin yhteydessä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 2 §:n 5 momentti,
2 luvun otsikko ja 12 § sekä
lisätään lakiin uusi 12 a § seuraavasti:

2 §

Suhde muihin säädöksiin

Eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden virallisesta valvonnasta silloin, kun tuotteet tuodaan muusta Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista kuin sellaisesta valtiosta, joka Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimintaa koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä sovellettaessa rinnastetaan Euroopan unionin jäsenvaltioon Euroopan unionin ja kyseisen valtion välillä tehdyn sopimuksen perusteella, säädetään eläinten sekä eräiden tavaroiden tuonti- valvonnasta annetussa laissa (/).

2 luku

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käyttö ja tuonti

12 §

Tutkimusnäytteitä, diagnostisia näytteitä, kaupallisia näytteitä ja näyttelyesineitä koskevat vaatimukset

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käytöstä tutkimuksellisiin ja muihin erityistarkoituksiin ja tällaisen käytön edellytyksistä säädetään sivutuoteasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, luokkaan 1 kuuluvien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käytöstä on ilmoitettava käyttäjän toimialueen kunnaneläinlääkärille ennen käytön aloittamista. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvita Ruokaviraston ja Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan käyttöön toimitettaville sivutuotteille ja niistä johdetuille tuotteille.

12 a §

Eräiden sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden tuonti

Ruokavirasto voi hakemuksesta myöntää luvan tuoda seuraavia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita:

- 1) luokkaan 1 kuuluvia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita täytäntöönpanoasetuksen 26 artiklan mukaisesti;
- 2) tutkimusnäytteitä ja diagnostisia näytteitä täytäntöönpanoasetuksen 27 artiklan mukaisesti;
- 3) kaupallisia näytteitä sekä näyttelyesineitä täytäntöönpanoasetuksen 28 artiklan mukaisesti;
- 4) muihin tarkoituksiin kuin käytettäväksi tuotantoeläinten ruokinnassa, turkiseläinten ruokintaa lukuun ottamatta, sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita täytäntöönpanoasetuksen liitteen XIV luvun IV jakson 2 mukaisesti.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, että tuonti ei aiheuta vastustettavien eläintautien leviämisen vaaraa eikä vaaraa ihmisten terveydelle.

Ruokavirasto saa sille laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tuoda ilman lupaa 1 momentissa tarkoitettuja sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita diagnostisiin, koulutuksellisiin tai tutkimustarkoituksiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

rikoslain 46 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 46 luvun 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 400/2002, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

46 luku

Maahantuontiin ja maastavientiin liittyvät rikokset

4 §

Salakuljetus

Salakuljetuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain (1192/1996) 5 §:n tai sen nojalla annettujen säännösten tai yleisten tai yksittäistapausta koskevien määräysten vastaisesti tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan taikka kuljettaa, käsittelee tai säilyttää eläimiä tai tavaroita taikka laiminlyö velvollisuutensa tarkastuttaa eläimet tai tavarat.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

9.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa [Z](#), seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, kuitintarjoamisvelvol-

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2019 vp

lisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, kasvinterveyslain (/) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (/) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 21.11.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Satu Hassi vihr
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Juha Pylväs kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius